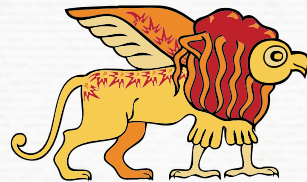

GRIPSHOLMSSKOLAN

**Grips
holms
skolan**

*Plan mot diskriminering och
kränkande behandling*

Innehållsförteckning:

1. Gripsholmsskolans vision och värdegrund
2. Främjande arbete
3. Förebyggande arbete
4. Rutiner på skolan, åtgärdande arbete
5. Förankring, hur görs planen känd?
6. Utvärdering och uppföljning
7. Kontaktuppgifter till trivsam-skola-teamet, elevvårdsteam och elevhälsan.

Bilagor

- Gripsholmsskolans trivselrelger
- Arbetsgång för arbetet i elevvårdsteamet
- Definitioner, lagtexter och styrdokument.
- Handlingsplan mot mobbning - Antimobbningsteamet

GRIPSHOLMSSKOLAN

1. Gripsholmsskolans vision och värdegrund

Gripsholmsskolan vill ge eleverna alla möjligheter att utvecklas till självständiga, reflekterande individer med social kompetens, väl förberedda för livet och senare studier. Vidare är förmåga till inlevelse, etiska ställningstaganden och empati grundläggande i kommunikation med andra människor något vi alltid jobbar aktivt med.

Våra tre ledord innefattar Hjärta som står för personligt engagemang och drivkraft men också ett medmänskligt och empatiskt förhållningssätt.

De normer och förhållningssätt som vi förväntar oss av varandra i samhället skall också råda i skolan. Skolan utgör barnens arbetsplats likväl som de vuxnas varför ömsesidig respekt för olikheter och åsikter och samarbete skall uppmuntras mellan vuxna och barn.

Gripsholmsskolans värdegrund överensstämmer med skollagen, FN:s konventioner om de mänskliga rättigheterna samt Barnkonventionen. **Skolan ska behandla alla lika och ingen diskriminering får förekomma. Oavsett kön, etisk tillhörighet, religion eller trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder ska eleven känna sig trygg i att hon/han får en likvärdig utbildning.**

För att förebygga mobbning och negativa normer och ge alla barn möjlighet att utveckla sin egen personlighet arbetar vi hela tiden aktivt med värdegrundsfrågor. Vi fostrar främst våra elever genom att vara goda förebilder och genom vårt förhållningssätt lägger vi grunden till positivt lärande och utveckling. Arbetet med att skapa ansvars-kännande, tänkande elever ligger således både på skolans och hemmets ansvar.

Vi på Gripsholmsskolan arbetar aktivt för att alla elever ska känna sig trygga och bemötas med respekt. Alla ska trivas och känna glädje över att gå till skolan. Genom att skapa ett positivt klimat och en god stämning både i klasserna och på hela skolan vill vi minimera riskerna för kränkningar och diskriminering.

Lokalerna, närmiljön och personalen gör att vi kan erbjuda en trygg skola med stora möjligheter att skapa en stimulerande miljö för både barn och vuxna. Vår plan mot kränkande handlingar och vår handlingsplan för att förhindra och hantera mobbning ska vara väl förankrad hos all personal, vi agerar omedelbart då problem uppstår. För att eleverna redan från start ska känna trygghet med vuxna samarbetar lärare, förskollärare och fritidspedagog nära med varandra. Man planerar tillsammans elevernas dag så att skoldagen blir så överblickbar som möjligt. Detta ger ett

GRIPSHOLMSSKOLAN

helhetsperspektiv för barn, föräldrar och personal och skapar en gemensam värdegrund för regler och förhållningssätt.

Vi visar varandra respekt och empati genom att:

- Vi tar oss tid, lyssnar aktivt och ser alla.
- Vi hälsar på varandra och talar till varandra på ett trevligt sätt och helst med namn.
- Vi bejakar alla känslor, men tillåter inte någon att slå, skada eller säga dumma saker.
- Vi tar alla åsikter på allvar, uppmuntrar oliktankande och bemöter alla med respekt, även om vi inte håller med.
- Vi har positiva förväntningar på alla.
- Vi uppmuntrar varandra och tar tillvara alla tillfällen till att berömma.
- Vi ber om förlåtelse/ursäkt när vi gjort fel.
- Vi följer regeln: - Jag är mot andra, som jag vill att andra skall vara mot mig.
- Vi kommer i tid.
- Vi följer gemensamma uppsatta regler och överenskommelser.
- Vi är tydliga och står vid vårt ord.

Vi skapar trygghet genom:

- Ett tillåtande klimat.
- Att alltid visa att "Jag tycker om dig, även om jag inte tycker om det du gjort nu."
- Att vi visar att alla duger även om man misslyckas ibland.
- Att barnen lär känna och kan vända sig till alla vuxna på skolan.
- Fasta rutiner, gemensamma regler och kontinuitet.
- Att vara tydliga i vad som gäller.
- God framförhållning för att undvika stress.
- Att alla ska känna att de har möjlighet att påverka sin situation.
- Fadderverksamhet.
- Väl fungerande mobbnings- och elevvårdsteam.
- Samverkan med hemmen i en öppen dialog.

2. Främjande arbete

Det främjande arbetet handlar om att stärka de positiva förutsättningarna för likabehandling på skolan, dvs. skolans uppdrag att arbeta för demokratiska värderingar och respekt för de mänskliga rättigheterna.

Det här gör vi på Gripsholmsskolan:

- Aktivt arbete med *heartware* - ett av skolans ledord som handlar om en positiv mental inställning, att sprida glädje och harmoni till människor i sin omgivning för att bidra till ett bra arbetsklimat och trivsel i gruppen.
- Skolans trivselreglerna utformas i samarbetet med eleverna (se bilaga 1).
- EQ-övningar - schemalagda lektioner för att arbeta med EQ.
- Aktivt arbete mot mobbning med stöd av materialet "Trivsamt skola". I årskurserna 1-6 hålls en gång i månaden en dubbellektion (2x45 min) med teman som berör antimobbningsarbetet (se handlingsplanen för antimobbningsarbetet). I årskurserna 7-9 är en mentorstimme schemalagd varje måndag morgon då klassernas två mentorer tillsammans med eleverna arbetar med främjande av trivsel bland eleverna.
- Skolan har ett "trivsamt-skola-team" bestående av två lärare som jobbar främjande genom att informerar övrig personal om hur det främjande arbetet i klasserna kan se ut. Teamet ansvarar också för att utreda och åtgärda när fall av kränkning uppstår (se handlingsplanen för antimobbningsarbetet).
- Vi uppmuntrar samarbete och kontakt mellan klasserna genom att ordna åldersblandade aktiviteter. Exempelvis vid:
  - Friluftsdagar och expeditioner
  - Temadagar
- Elevinflytande i form av klassråd, elevråd och matråd.
- Vid behov arbetas det med tjej- och killgrupper på skolan.
- I samband med utvecklingssamtalen (två ggr/år) fyller eleverna i en blankett där frågor ställs gällande skoltrivsel, men även gällande elevens bemötande av andra i skolan (t.ex. visar hänsyn och respekt, låter andra vara med i leken, tänker på sitt minspel och gester). Detta diskuteras under samtalet tillsammans med föräldrarna.

GRIPSHOLMSSKOLAN

Ansvar och utvärdering:

Rektor ansvarar för att hela skolans personal känner till och arbetar aktivt med att följa skolans värdegrund och jobba främjande mot kränkning och diskriminering. Personalen ansvarar för att arbetet med ovanstående punkter följs i klasserna. Insatserna utvärderas i samband med varje stort lärarmöte som hålls på skolan varannan vecka och inom fritidsverksamheten varje vecka. Större gemensamma genomgångar av utvärderingar görs efter avslutat läsår på personalens planeringsdagar i juni samt inför skolårets uppstart i augusti.

3. Förebyggande arbete

Det förebyggande arbetet på Gripsholmsskolan handlar om att avvärja de risker som finns för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling som kan förekomma på skolan. För att veta vilka dessa risker är genomförs under läsåret olika former av kartläggningar.

Kartläggning

På Gripsholmsskolan använder vi oss av följande kartläggningsmetoder:

Elever:

- *Samtliga elever fyller i en blankett b.l.a. gällande trivsel i skolan inför varje utvecklingssamtal (2 ggr/år). Blanketten är underlag för diskussion tillsammans med läraren och föräldrar på samtalet.*
- *Eleverna deltar årligen i kommunens elektroniska trivselenkät.*
- *Dokumentation från klassråd och elevråd som hålls två gånger i terminen.*

Föräldrar:

- *Föräldrarna fyller varje vår i en utvärderingsenkät där bl.a. trivselfrågor tas upp.*
- *Föräldrarna fyller i kommunens elektroniska trivselenkät.*
- *Dokumentation från föräldrarådet som träffas tre gånger/läsår.*

Personal på skolan:

- *Dokumentation från möten med elevvårdsteam och antimobbningsteam som träffas varje vecka.*
- *Dokumentation från lärarmöten som hålls varje vecka.*
- *Dokumentation från mötet med fritidspersonal som hålls varje vecka.*

Resultat från kartläggningarna:

- **Elevenkäterna** i samband med utvecklingssamtalen har visat mycket positiva resultat. Majoriteten av barnen känner sig positiva när de ska gå till skolan. De trivs i sina klasser och med sina kompisar på skolan. I några fall hade eleverna svarat att det känns tråkigt att gå till skolan, orsaken var då att de är trötta av att stiga upp tidigt.
- **Kommunens trivselenkät för eleverna** visade överlag positiva resultat. De flesta elever hade svarat att de känner sig trygga på skolan och att lärarna ger dem den hjälp de behöver. Eleverna svarade att skolarbetet ger dem lust att lära sig mer. Majoriteten av eleverna tyckte även att lärarna visar hänsyn och att rektorn bryr sig om hur det går för dem. Viktigt att notera är att det även fanns elever som upplevde att lärarna inte visar tillräcklig hänsyn till elevernas åsikter. Några elever hade kommenterat att lärarna bör visa mer hänsyn och inte vara så stränga. En positiv kommentar som lämnades av en elev var: "förut förekom det ganska mycket mobbning och utfrysning mellan tjejerna i klassen, men inte alls mycket nu, inget!". Några elever hade kommenterat "jag tycker att skolan är bra".
- **Under klassråd och elevråd** har eleverna lyft följande punkter:
  - det behöver arbetas mera med arbetsron i klasserna
  - det uppstår ofta bråk på rasterna gällande kojbyggen där barn från olika klasser ska samsas och leka tillsammans.
  - det behöver bli bättre ordning i omklädningsrummen.
  - hasporna på toalettdörrarna behöver ses över så att barnen får vara ifred på toaletten.
  - eleverna upplever att toaletterna är ofräscha
  - eleverna önskar mer att sysselsätta sig med på rasterna
  - eleverna i högstadiet önskar sig ett elevcafé
- **Skolans föräldraenkät** som genomförs i maj-juni i varje år visar att en mycket hög andel av föräldrarna upplever att barnen trivs mycket bra på skolan.
- **Kommunens trivselenkät för föräldrar** visade mycket positiva resultat. En negativ punkt som kom upp var arbetsron i klassen. Några föräldrar hade valt att kommentera sin svar med följande kommentarer: "vi är jättenöjda", "mitt barn trivs jättebra och det känns som om allting fungerar, men man får aldrig slå sig till ro..", "jag upplever skolan som gynnsam när det gäller aktiviteter, antal elever samt miljö", jag upplever ett stort engagemang från all personal".

GRIPSHOLMSSKOLAN

- Protokollen från föräldrarådets möten visar att följande ärenden lyfts:
  - toaletter och duschutrymmen upplevs som ofräscha av eleverna
  - det händer under raster/på eftis att eleverna inte får vara med på lika villkor och leka, främst i fotbollsspel.
  - frågor i anslutning till skollunchen och mellanmålet har lyfts där föräldrarna bl.a undrat om maten alltid räcker till
  - föräldrarna önskar tydliga anvisningar och rutiner på skolgården vid lämning och hämtning av eleverna
- Uppgifter från elevvårdsteamet visar att det under läsåret förekommit fall där barn och ungdomar mår dåligt på skolan. Orsakerna har varit att det uppstått konflikter med andra barn eller att det finns privata orsaker till oro hos barnet.

Analys av resultaten:

Resultaten visar att det är många saker gällande elevernas trivsel som fungerar bra. Elever och föräldrar uppger att skolan är en trygg plats där eleverna trivs, det är mycket glädjande att se. Dock förekommer fall av kränkning och mobbning på skolan och det finns områden som vi måste se över och förbättra. Dessa områden är:

- arbetsron i klasserna
- lärarens tydliga ledarskap i klasserna
- personalens tydliga och synliga roll under rasterna, aktiv rastövervakning
- elevernas upplevelse av att deras åsikter respekteras
- fortsätta arbetet med att lära eleverna förebygga och hantera konflikter
- se över rutiner på skolgården och i omklädningsrum för att minimera risker för konflikt och kränkning.

Åtgärder:

- Elevernas ska känna att vi lyssnar på dem och tar hänsyn till deras åsikter. Det betyder inte att de alltid kan få som de vill, men vi ska visa att deras åsikter tas på allvar. Vi fortsätter att jobba med klassråd och elevråd. Vi har även elevrepresentanter med i skolans matråd och eleverna får varje år tycka till om skolmaten i en matenkät.
- Rektor Nina besöker alla klasser för att poängtera vikten av att tänka på arbetsron i klasserna. Lärarna jobbar vidare med frågan under lektionerna.
- Fortsatt arbete med Trivsamt skola och EQ i klasserna för att jobba förebyggande.
- Kill- och tjejgrupper ordnas vid behov.
- Personalens roll på rasterna. Efterspersonalen och lärarna ska vara mer observanta på vad som händer på fotbollsplanen och så att laguppställningar inte görs till fördel för någon eller några. Alla ska ges en chans att få vara med på lika villkor.
- Det har på elevrådets möte bestämts nya regler gällande kojbygge på skolgården för att undvika konflikter. Det som gäller är: eleverna samsas om kojorna, de får bygga vidare på andras byggen men inte förstöra eller riva. Kojorna får rivas på fredag eftermiddag, sedan byggs nya kojor med start på måndag.
- Lärarnas övervakningsschema vid omklädningsrummen har setts över för att garantera att det alltid finns en vuxen närvarande.
- Hasparna på toalettdörrarna har setts över.
- Det kommer fortsättningsvis att förekomma både blandade och uppdelade grupper idrotten.
- Vi ska arbeta med att göra likabehandlingsplanen känd bland elever genom att prata om den på klassråd och elevråd.
- Vi ska arbeta med att göra likabehandlingsplanen känd för föräldrarna på föräldrarådet och föräldramöten.
- Vi ska inför kommande läsår utveckla en mer omfattande trivselenkät för att få mer omfattande svar från eleverna gällande trygghet och trivsel på skolan.
- Elevvårdsteamet och trivsamt-skola-teamet fortsätter att ha möten varje vecka för att fånga upp nya fall så fort som möjligt samt hjälpa lärare att omgående reda ut de fall som uppdagas.

GRIPSHOLMSSKOLAN

- Skolans hela personal utbildas i vårt arbete med att NPF-säkra skolan.
- Skolans kurator och studie- och yrkesvägledare blir allt tydligare i sina roller på skolan.

Ansvar och utvärdering:

Rektor har det övergripande ansvaret för att uppmärksamma och åtgärda ovanstående riskfaktorer på skolan. För att genomföra arbetet i praktiken delas ansvaret främst av elevvårdsteam och trivsamt-skola-teamet. Det är varje enskild lärares ansvar att det förebyggande arbetet i klasserna genomförs och följs upp.

Uppföljning av åtgärderna sker under planeringsdagarna i juni samt inför uppstarten av ett nytt skolår i augusti.

4. Rutiner på skolan - åtgärdande arbete

Hur gör vi för att upptäcka trakasserier/kränkande behandling på skolan?

- Personalen på skolan har fått utbildning av trivsam-skola-teamet för att känna igen och vara uppmärksam på de tecken som kan tyda på trakasserier/mobbning, samt information om hur vi agerar när sådana situationer uppstår.
- En viktig faktor för att upptäcka trakasserier är hög personaltäthet på raster, i klädhallar, omklädningsrum osv. Vi har både lärare och fritidspersonal ute på rasterna för att följa med vad som händer och ingripa när det behövs. Vi har alltid en lärare med vid omklädningsrummen i samband med idrotten.
- Personalen känner till handlingsplanen och vet hur vi ska agera när vi får information och att elever på skolan blir utsatta för trakasserier/kränkning/mobbning.
- Vi jobbar aktivt med "trivsam skola" materialet för att lära eleverna att förstå hur trakasserier/kränkningar uppstår samt känna igen tecken på detta.
- Vi pratar ofta med eleverna om hur de ska agera om de själva eller någon kompis blir utsatt. De vet att de genast ska vända sig till någon vuxen på skolan eller hemma.
- Tät kontakt med hemmen. Utöver utvecklingssamtal, föräldramöten och möten med föräldrarådet håller föräldrarna tät kontakt med både klasslärare och rektor.
- Skolans hela personal utbildas i vårt arbete med att NPF-säkra skolan.

Hur gör vi när det uppdagats att en elev blivit trakasserad/kränkt av annan elev?

- När en elev eller förälder berättar om mobbningen för läraren, utreder läraren omgående vad som har hänt. Läraren tar ställning till om det är frågan om systematisk mobbning, en mera tillfällig konflikt, ett gräl eller om någon blivit sårad pga ett missförstånd.
- I alla de fall där händelsen uppfyller tecknen på mobbning eller det är fråga om allvarliga trakasserier förmedlas informationen vidare till trivsam-skola-teamet som börjar utreda fallet och diskuterar med de olika parterna.
- Team-medlemmarna diskuterar först med den mobbade eleven och därefter enskilt med varje elev som deltagit i mobbningen.
- När man kommit överens om hur de skall ändra sitt beteende, bestämmer man en ny träff - en sk uppföljningsdiskussion.

GRIPSHOLMSSKOLAN

- Teamet träffar både den mobbade eleven och de elever som mobbat ett flertal gånger för att kontrollera och försäkra sig om att mobbningen faktiskt upphört.
- Föräldrarna informeras alltid om deras barn har varit involverat i ett fall som behandlats av Teamet. Vid behov kan föräldrarna bli ombedda att komma till skolan för att reda ut saker. I första hand sköts diskussioner som handlar om mobbning ändå mellan skolans vuxna och eleverna.
- Arbetet **dokumenteras** och sparas i trivsamt-skola-teamets pärm.

Hur gör jag som elev om jag själv/en kamrat utsätts för kränkningar?

- Ta genast kontakt med en vuxen på skolan (klassläraren, rastvakt, någon i antimobbningsteamet, vilken vuxen som helst.) Eller prata med en vuxen hemma som sedan tar kontakt med skolan.
- Den vuxne som ser vad som hänt/får veta av eleven/föräldern vad som hänt ansvarar för att reda ut händelsen.
- Om det är en omfattande händelse kopplas antimobbningsteamet in.

Hur gör jag som förälder när mitt barn inte mår bra i skolan?

Om du vet/misstänker att ditt barn blir utsatt för kränkningar så kontakta genast skolan. Vänd dig till ditt barns lärare eller någon i antimobbnings- eller elevvårdsteamet. Det är viktigt att ditt barn känner att skolan och hemmet samarbetar för att lösa situationen.

- Om du misstänker att ditt barn blir mobbat, prata om det med honom eller henne
- Uppmuntra ditt barn att berätta om saken, tala om att du står bakom ditt barn till 100 procent
- Säg klart och tillräckligt många gånger att mobbningen inte är hans eller hennes fel
- Lova inte att hemlighålla saken eftersom det då är omöjligt att ingripa
- Ta kontakt med skolan / antimobbningsteamet

GRIPSHOLMSSKOLAN

Du kan stöda ditt barn ytterligare genom att:

- Fundera tillsammans på hur man kan klara sig ur enskilda mobbnings-situatiuner. De enklaste sätten är de bästa. Mobbaren har t ex svårt att fortsätta om den mobbade inte reagerar utan bara lämnar situationen. Man kan också öva sig på att att NEJ, SLUTA på ett bestämt och övertygande sätt
- Hur kan man öka den mobbades självförtroende?
- Föräldrarna kan uppmuntra barnet att bjuda hem en kompis
- Den mobbade kan uppmuntras att delta i hobbyer för att träffa och lära känna nya kamrater

Hur gör jag som förälder om mitt barn utsätter andra barn för kränkning i skolan?

Det är svårt att ta till sig att ens eget barn utsätter andra. Men om det är så måste du göra något åt det. Gör helt klart för barnet att du inte accepterar ett sådant beteende. Ta kontakt med skolan så att vi kan hjälpas åt att lösa problemet.

5. FÖRANKRING - hur görs planen känd?

Planen mot diskriminering och kränkande behandling förankras enligt följande:

- På personalens planeringsdagar i augusti
- På det första gemensamma föräldramötet i augusti
- På det första klassrådsmötet varje termin i varje klass
- På det första elevrådsmötet varje termin
- På det första föräldrarådsmötet i början av skolåret
- Lärarmöten hålls varje vecka och då återkommer lärarkåren till planen
- Möten med fritidspersonal hålls varje vecka och då återkommer personalgruppen till planen
- Utvärdering och revidering av planen i hela personalgruppen under utvärderings- och planeringsveckan i juni efter skolårets slut

6. Utvärdering och uppföljning

Rektor och lärare ansvarar för att de planerade åtgärderna genomförs under läsåret. Planen utvärderas och följs upp under planeringsdagarna i juni. Ytterligare en utvärdering görs under planeringsdagarna i augusti när följande läsårsplan görs upp.

7. Kontaktuppgifter

Vid frågor eller funderingar är ni välkomna att höra av er till:

Rektor

Nina Lidfors tel 070 100 90 50
nina@gripsholmsskolan.se

Elevvårdsteamet

Nina Lidfors (rektor) tel 070 1009050
Sanna Tegengren (speciallärare) tel 070 1009069
Ida Häggdahl (speciallärare) tel 070 1009068
Malena Saarman (speciallärare) tel 070 1088229
Birgitta Ottenback (speciallärare)
Maria Zinovjev Altebo (kurator) tel 070 1819051
Lotta Franzén (SYV) 070 100 82 30
Marianne Wilander (skolsköterska) tel 070 1009050 marionkonsult@live.se
Anders Nilsson (skolläkare) tel 070 1009050

Trivsamt skola-teamet

Staffan Granfors (lärare) tel 070 1009058
Maria Zinovjev Altebo (kurator) tel 070 1819051
Ulrika Öhlin (lärare) tel 073 7523511

Skolhälsovården:

Marianne Wilander (skolsköterska) tel 070 1009050 marionkonsult@live.se
Anders Nilsson (skolläkare) tel 070 1009050

Bilaga 1

TRIVSELREGLER PÅ GRIPSHOLMSSKOLAN

Vi visar varandra respekt och empati genom att:

Vi tar oss tid, lyssnar aktivt och ser alla.

Vi hälsar på varandra och tilltalar varandra på ett trevligt sätt och helst med namn.

Vi bejakar alla känslor, men tillåter inte någon att slå, skada eller säga dumma saker.

Vi tar allas åsikter på allvar, uppmuntrar oliktankande och bemöter alla med respekt.

Vi har positiva förväntningar på alla.

Vi uppmuntrar varandra och tar tillvara alla tillfällen till att berömma.

Vi ber om förlåtelse/ursäkt när vi gjort fel.

Vi följer regeln: - Jag är mot andra, som jag vill att andra skall vara mot mig.

Vi kommer i tid.

Vi följer gemensamma uppsatta regler och överenskommelser.

Vi är tydliga och står vid vårt ord.

Bilaga 2

Elevvård på Gripsholmsskolan

Skolans elevvårdsteam består av rektor, speciallärare, kurator, SYV, skolläkare och skolsköterska. Teamet träffas en gång per vecka och ansvarar för att uppmärksamma, åtgärda samt följa upp elevärenden på skolan. Vid behov kallas även skolläkare, antimobbningsteamet eller enskilda lärare till mötet.

Om föräldrar/lärare eller övrig personal känner oro över en elevs inlärningstakt, sociala relationer, hälsa, beteende, frånvaro osv. kan ärendet vidareförmedlas till elevvårdsteamet. Teamet ansvarar för att utreda vidare samt komma med förslag på åtgärder. Elevvårdsteamet sköter även kontakten till andra instanser såsom Inside team, BUP, SOC m.fl.

Syftet med elevvårdsarbetet på Gripsholmsskolan är att säkerställa att alla elever ges förutsättningar att, efter egna förmågor och behov, utvecklas kognitivt, socialt, fysiskt och psykiskt. Rektor och elevvårdsteamet ansvarar för elevvården, men det är på allas ansvar att samtliga barn på skolan mår bra och utvecklas optimalt.

Arbetsgång vid akuta elevärenden på skolan:

1. Problemidentifiering
2. Klasslärare / annan personal som uppmärksammat problemet gör ett första ingripande ELLER informerar elevvårdsteamet.
3. Kartläggning av bakomliggande orsaker till beteendet/situationen. Förslag på åtgärder.
4. Vårdnadshavare och klasslärare informeras
5. Extra anpassningar, utredning av behov av särskilt stöd, särskilt stöd samt upprättande av åtgärdsprogram vid behov
6. Uppföljning

◆ Skolläkare, skolsköterska eller speciallärare kan vid behov kopplas in oavsett stegen ovan.

◆ Samtliga vuxna på skolan har anmälningsskyldighet om man märker att ett barn far illa. Det är i första hand rektorn som gör en anmälan till socialtjänsten.

Bilaga 3 - Lagtexter, styrdokument och definitioner.

Gripsholmsskolans plan mot diskrimineringen och kränkande behandling utgår ifrån följande bestämmelser:

- Enligt 3 kap. 16 § diskrimineringslagen ska huvudmannen varje år upprätta en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att dels främja lika rättigheter och möjligheter för de barn, elever eller studenter som deltar i eller söker till verksamheten, oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder eller sexuell läggning, dels förebygga och förhindra trakasserier. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som utbildningsanordnaren avser att påbörja eller genomföra under det kommande året. En redovisning av hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.
- Enligt 6 kap. 8 § skollagen ska huvudmannen se till att det varje år upprättas en plan med översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.
- Enligt 4 kap. 8 § skollagen ska huvudmannen ha skriftliga rutiner för att ta emot och utreda klagomål mot utbildningen. Information om rutinerna ska lämnas på lämpligt sätt.
- Enligt förordningen (2006:1083) om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling ska planerna upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen eller eleverna vid den verksamhet för vilken planen gäller.

Förbud mot diskriminering och kränkande behandling:

- Enligt 2 kap. 5 § diskrimineringslagen får den som bedriver verksamhet inte diskriminera något barn eller någon elev som söker till eller deltar i verksamheten. Anställda och uppdragstagare i verksamheten ska likställas med utbildningsanordnaren när de handlar inom ramen för anställningen eller uppdraget. Enligt 6 kap. 9 § skollagen får huvudmannen eller personalen inte utsätta ett barn eller en elev för kränkande behandling.

GRIPSHOLMSSKOLAN

- Enligt läroplanerna för grundskolan, grundsärskolan, specialskolan, sameskolan, förskoleklassen och fritidshemmet ska alla som arbetar i skolan aktivt motverka diskriminering och kränkande behandling av individer eller grupper. (Förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan)

Att främja:

- Enligt 3 kap. 14 § diskrimineringslagen ska huvudmannen bedriva ett målinriktat arbete för att aktivt främja lika rättigheter och möjligheter för de barn eller elever som deltar i eller söker till verksamheten, oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder eller sexuell läggning.
- Enligt 6 kap. 6 § skollagen ska huvudmannen även se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever.

Att förebygga:

- Enligt 3 kap. 15 § diskrimineringslagen ska huvudmannen vidta åtgärder för att förebygga och förhindra att något barn eller någon elev som deltar i eller söker till verksamheten utsätts för trakasserier som har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder eller sexuell läggning eller för sexuella trakasserier.
- Enligt 6 kap. 7 § skollagen ska huvudmannen även se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling.
- Enligt läroplanerna för grundskolan, grundsärskolan, specialskolan, sameskolan, förskoleklassen och fritidshemmet ska läraren uppmärksamma och i samråd med övrig skol- personal vidta nödvändiga åtgärder för att förebygga och motverka alla former av diskriminering och kränkande behandling. (SKOLFS 2010:37)

Att upptäcka och anmäla :

- Enligt 6 kap. 10 § skollagen är en lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för trakasserier eller kränkande behandling i samband med verksamheten skyldig att anmäla detta till förskolechefen eller rektorn. En förskolechef eller rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Anmälningsskyldigheten gäller på motsvarande sätt om ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för trakasserier eller sexuella trakasserier på sätt som avses i diskrimineringslagen (2008:567). För verksamhet som avses

GRIPSHOLMSSKOLAN

- Enligt läroplanerna för grundskolan, grundsärskolan, specialskolan, sameskolan, förskoleklassen och fritidshemmet ska läraren uppmärksamma och i samråd med övrig skolpersonal vidta nödvändiga åtgärder för att förebygga och motverka alla former av diskriminering och kränkande behandling. (SKOLFS 2010:37)

Att utreda och dokumentera:

- Enligt 2 kap. 7 § diskrimineringslagen och 6 kap. 10 skollagen är en huvudman som får kännedom om att ett barn eller en elev som deltar i eller söker till verksamheten anser sig ha blivit utsatt för trakasserier, sexuella trakasserier eller kränkande behandling i samband med verksamheten skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna trakasserierna eller kränkningarna.

Att åtgärda

- Enligt 2 kap. 7 § diskrimineringslagen och 6 kap. 10 § skollagen ska huvudmannen om det förekommer trakasserier, sexuella trakasserier eller kränkande behandling vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att i framtiden förhindra trakasserier och kränkande behandling.

Bilaga 4 - Handlingsplan mot mobbning

Handlingsplan mot mobbning

Vad är mobbning?

- Att gräla och vara av olika åsikt är inte mobbning
- Att retas eller leka häftigt är inte mobbning
- Mobbning är handlingar som är avsiktliga och återkommande och som riktar sig mot en försvarslös person

Mobbningens former

- Verbal mobbning är vanligast
- Den indirekta mobbningen är lömsk
- Fysisk mobbning kan ge anledning till att göra brottsanmälan
- Mobiltelefon- och internetmobbning är mobbningens nya former

"Det värsta är inte de elaka människornas elakhet, utan de goda människornas tystnad."

Mobbning berör hela klassen - Mobbare, ca 7-10 %

- Medlöpare, ca 7-10 %
- Förstärkare, ca 15-20 %
- De mobbade, ca 5-15 %
- De mobbades försvarare, ca 15-20 %
- - De tysta godkännarna, ca 25-35 %

GRIPSHOLMSSKOLAN

Även om det finns vissa gemensamma drag, såsom aggressivitet och brist på empati, som karakteriserar sådana barn som mobbar andra barn, är det många riktigt vanliga barn och unga som gör sig skyldiga till mobbning genom att bete sig illa gentemot någon i gruppen - ibland pga tanklöshet. Barn som mobbar har ofta behov av att synas och höras, bli beundrade och få makt i gruppen. Som offer för mobbningen väljs ofta ett barn som är osäkert, blygt eller som redan tidigare har en sämre ställning i gruppen eller någon som har få eller inga vänner. Den mobbade lider av situationen och den kan även på längre sikt föra med sig synliga följder, såsom depression och ett sviktande förtroende för andra människor. Mobbningen utgör även en risk för mobbaren. Om ingen ingriper i mobbarens handlingar tillräckligt effektivt, kan även hans eller hennes välmående och utveckling hotas allvarligt.

Tecken som kan tyda på att mobbning förekommer

Om eleven till skillnad från tidigare,

- är rädd för att gå till/från skolan
- inte vill åka skolbuss/skoltaxi
- regelbundet ber om att bli skjutsad/ledsagad - överhuvudtaget är ovillig att gå till skolan
- klagar på att han/hon är sjuk de morgnar då det är skoldag
- kommer hem från skolan med t ex trasiga kläder eller smutsig skolväska
- kommer hem och är hungrig (har inte vågat äta skolmat)
- förändras och blir tillbakadragen, tyst och verkar ha förlorat självförtroendet - förändras och blir mera stressad och ångestfylld
- har förlorat aptiten
- gråter sig till sömns
- tappar bort sina saker
- ber om att få eller stjäla pengar
- får oförklarliga blåmärken, sår och skråmor
- blir tjurig, lättretlig och ”besvärlig”

GRIPSHOLMSSKOLAN

- ofta är utan kompisar och inte längre tar hem kompisar på besök
- vägrar berätta vad som oroar eller är fel, eller ger ofta icke trovärdiga förklaringar till det som hänt

Inga enskilda tecken berättar med säkerhet att barnet utsätts för mobbning. Varje förälder känner sitt barn och hans eller hennes sätt att visa sitt illamående på. Det väsentliga är ofta om det skett en förändring i beteendet i förhållande till det tidigare, t ex om ett barn som tidigare tyckt om att gå till skolan plötsligt inte längre vill gå dit. Om det inte går att hitta någon förklarlig orsak till förändringen, finns det orsak att diskutera både med barnet och med skolans personal huruvida det är möjligt att barnet utsätts för mobbning.

Åtgärder mot mobbning i skolan

Förebyggande åtgärder

En gång i månaden en dubbellektion (2x45 min) med teman som:

1. Alla har rätt till respekt -> Vi behandlar alla med respekt
2. Gruppen -> Tillsammans gör vi klassen till en grupp där alla mår bra
3. Känn igen mobbningen -> Vi mobbar inte
4. Mobbningens dolda former -> Vi kämpar mot den dolda mobbningen
5. Mobbningens följder -> Klassens egen regel
6. Gruppen och mobbning -> Vi deltar inte i mobbningen och stöder inte mobbaren
7. Mobbningens motkrafter i gruppen -> Vi stöder och försvarar de elever som blir mobbade
8. Vad kan jag göra om jag blir mobbad -> Vi berättar om mobbningen

GRIPSHOLMSSKOLAN

9. Trivsamt skola, den skapar vi tillsammans -> Gemensamt kontrakt

10. Hur har vi det -> Uppföljning av kontraktet

Åtgärder i enskilda mobbningsfall

I skolan finns Teamet mot mobbning som består av Staffan, Ulrika kurator Maria och rektor Nina.

När en förälder tar kontakt med skolan eller när en elev berättar om mobbningen för läraren, tar läraren först ställning till om det är frågan om systematisk mobbning, en mera tillfällig konflikt, ett gräl eller om någon blivit sårad pga ett missförstånd.

I alla de fall som uppfyller tecknen på mobbning förmedlas informationen vidare till Teamet som börjar utreda fallet och diskuterar med de olika parterna.

Teammedlemmarna diskuterar först med den mobbade eleven och därefter enskilt med varje elev som deltagit i mobbningen.

När man kommit överens om hur de skall ändra sitt beteende, bestämmer man en ny träff - en sk uppföljningsdiskussion.

Teamet träffar både den mobbade eleven och de elever som mobbat ett flertal gånger för att kontrollera och försäkra sig om att mobbningen faktiskt upphört.

Föräldrarna informeras alltid om deras barn har varit involverat i ett fall som behandlats av Teamet. Vid behov kan föräldrarna bli ombudade att komma till skolan för att reda ut saker.

I första hand sköts diskussioner som handlar om mobbning ändå mellan skolans vuxna och eleverna.

Åtgärder hemma

Frågor är viktiga. "Hur var det i skolan i dag?" eller "Hur gick det i skolan i dag?" är vardagliga men viktiga frågor. De ger information om elevens skoldag, hans eller hennes känslor och sinnesstämning samt kamratrelationer. Frågorna visar också att föräldrarna är intresserade av skolgången. De kan också fungera som en öppning till en diskussion om eventuella problem gällande kamratrelationer som barnet kan ha.

GRIPSHOLMSSKOLAN

När du nästa gång frågar om hur skoldagen varit , reservera tid så att ni kan diskutera ämnet i lugn och ro. Utöver orden lönar det sig att "lyssna" till känslorna, röststyrkan, miner, gester och kroppsställningen. Det är inte meningen att diskussionen skall vara ett förhör, utan en dialog där man ömsesidigt utbyter tankar om det som skett under dagen. Det lönar sig att ställa sådana frågor, som barnet inte kan besvara med enbart ja eller nej.

Att stöda den mobbade hemma

- Om du misstänker att ditt barn blir mobbat, prata om det med honom eller henne
- Uppmuntra ditt barn att berätta om saken, tala om att du står bakom ditt barn till 100 procent
- Säg klart och tillräckligt många gånger att mobbningen inte är hans eller hennes fel
- Lova inte att hemlighålla saken eftersom det då är omöjligt att ingripa
- Fundera tillsammans på hur man kan klara sig ur enskilda mobbningsituationer. De enklaste sätten är de bästa. Mobbaren har t ex svårt att fortsätta om den mobbade inte reagerar utan bara lämnar situationen. Man kan också öva sig på att att NEJ, SLUTA på ett bestämt och övertygande sätt
- Hur kan man öka den mobbades självförtroende?
- Föräldrarna kan uppmuntra barnet att bjuda hem en kompis
- Den mobbade kan uppmuntras att delta i hobbyer för att träffa och lära känna nya kamrater
- Ta kontakt med antimobbingsteamet

Hur kan den som följer med från sidan hjälpa den mobbade?

- Uppmuntra ditt barn till att ta ställning för att få mobbningen att upphöra; mobbningen kan snabbt upphöra om någon utomstående griper in